

Ehdotus maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi luonnonmukaisesta tuotannosta, luonnonmukaisten tuotteiden merkinnöistä ja valvonnasta

Tausta

Ehdotuksella pannaan toimeen luonnonmukaista tuotantoa koskevat EU-lainsäädännön muutokset, neuvoston asetus (EY) N:o 834/2007 ja komission asetus (EY) N:o 889/2008. Lisäksi ehdotuksessa on täsmennetty eräiltä osin viranomaisten työnjakoa ja valvonnan menettelyitä.

Annettava asetus tulee korvaamaan seuraavat maa- ja metsätalousministeriön asetukset:

- 1) MMMa 336/2005 luonnonmukaisesti tuotettujen maataloustuotteiden, elintarvikkeiden ja alkoholijuomien valvonnan järjestämisestä (muutos 240/2006);
- 2) MMMa 1271/2003 luonnonmukaisessa tuotannossa käytettävästä lisäysaineistosta;
- 3) MMMa 74/00 luonnonmukaisesta eläintuotannosta.

Annettavan asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2009, jolloin uutta neuvoston asetusta (EY) N:o 834/2007 aletaan soveltaa.

Yksityiskohtainen tarkastelu

Seuraavassa on käsitelty pykälät, joissa on sisältöön liittyviä muutoksia verrattuna voimassa olevaan lainsäädäntöön (MMM asetukset luonnonmukaisesta eläintuotannosta 74/00, luonnonmukaisessa tuotannossa käytettävästä lisäysaineistosta 1271/2003 sekä valvonnan järjestämisestä annettu asetus 336/2005 siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen). Viittausmuutoksista ei tässä muistiossa ole mainittu.

Määritelmät 2 §

Ei muutoksia.

Lisäysaineistorekisteri 3-6 §

Ei muutoksia.

Luonnonmukainen eläintuotanto 7 - 14 § sekä 41 §

7 § Yksityisen standardin hyväksyminen sellaisten eläinlajien osalta, joita ei ole mainittu toimeenpanoasetuksen liitteissä, on ehdotuksessa annettu EVIRAn tehtäväksi. Hyväksytty yksityinen standardi voidaan valvoa samassa viranomaisessa kuin muukin tuotanto. Myös tiettyjen

vesikasvien, levien ja lemmikkieläinten rehujen yksityisiin standardeihin sovelletaan samoja menettelyjä.

8 § Eläimille suoritettavat toimenpiteet

Eläimille suoritettavien toimenpiteiden osalta viitataan suoraan eläinsuojelulainsäädäntöön. Sallittuja ovat eläinsuojeluasetuksessa (396/1996) mainitut toimenpiteet. Toimenpiteet eivät edellytä ennalta haettua lupaa. Karjuporsaiden kastraatio tulee edellyttämään toimeenpanoasetuksen mukaisesti anestesiaa ja/tai kivunlievitystä vuodesta 2012 alkaen.

9 § Hitaasti kasvavat siipikarjalinjat

Kansallisesti tulee määritellä hitaasti kasvavia siipikarjalinjoja koskevat perusteet tai laadittava niistä luettelo. Toimivalta tässä on ehdotettu annettavaksi EVIRAlle.

10 § Nautojen pitäminen kytkettyinä pienillä tiloilla

Poikkeus on EU:n säädösten muuttunut pysyväksi, eikä siinä edellytetä vanhojen tuotantorakennusten käyttöä. Kansallisesti on katsottu tarpeelliseksi edelleen määritellä tässä tarkoitettuna pienen tilan koko, joka noudattaa jo aiemmin kansallisesti käytössä ollutta määritelmää: 30 eläinyksikköä (määritelmäkohta 9). Kansallisesti on kuitenkin edelleen rajattu poikkeuksen käyttö maidontuotantoon tai emolehmätiloille. Poikkeusta ei tällöin voida käyttää lihanautojen kasvatukseen, kuten asiaa on aiemmin kansallisessa säädöksessä rajattu.

11 § Eläintiheys

Ehdotettu käytettäväksi MMMa 74/00:n mukaista kansallista taulukkoa eläinyksikkökertoimista.

12 § Siipikarjatarhojen tyhjillään pito

Ei muutoksia.

13 § Mehiläishoito

Ei muutoksia.

14 § Häätätilanteet

Toimeenpanoasetuksen 47 artiklan a ja b kohdat koskevat lauman, parven tai mehiläistarhan perustamista häätätilanteissa (taudit ja luonnonolosuhteet) Näitä koskeva lupamenettely on ehdotettu TE-keskusten hoidettavaksi, missä vastaavat luvat on hoidettu voimassaolevan lainsäädännön perusteella.

Artiklan 47 c kohta koskee häätätilanteissa (mm. luonnonolot) tietyllä alueella yksittäisille toimijoille myönnettävää lupaa käyttää väliaikaisesti muita kuin luonnonmukaisesti tuotettuja rehuja luomueläinten ruokinnassa. Lupien myöntäminen ehdotetaan EVIRAn tehtäväksi.

Viranomaiset (15- 21 §)

15-20 §: Ao. kohtiin on lisätty tuotteiden viejät (kolmansiin maihin), jotka tulevat lainsäädännön soveltamisalaan 1.1.2009 lukien. Muutoin valvontaviranomaisten tehtäviin ei ole muutoksia pykälissä 15-20 §.

21 § Tullilaitoksen tehtävät

Lisätty uusi 2 momentti, EVIRAn 29.2.2008 päivätyn ehdotuksen mukaisesti. Tullilaitoksen tehtävänä olisi myös valvoa muiden kuin eläinperäisten luomuelintarvikkeiden sisämarkkinatuontia samalla tavalla, kuin mitä elintarvikelain 34 §:ssä on tullin roolista muiden kuin eläinperäisten

sisämarkkinaelintarvikkeiden osalta säädetty. Menettely selkeyttäisi tullin toimivaltaa luonnonmukaista tuotantoa koskevan EU-lainsäädännön ja elintarvikelain 34 §:n suhteen.

Valvontajärjestelmä (22 - 38 §)

22 § Valvontajärjestelmään hakeminen

Valvontajärjestelmän soveltaminen sisältää uutena tuotteita kolmansiin maihin vievät toimijat.

23 - 31 §

Ei muutoksia, lukuun ottamatta lisäystä tuotteiden viejistä kolmansiin maihin.

32 § Valvontaviranomaisen tunnusnumero. Suomessa pakatuissa tuotteissa vaadittavaan valvontaviranomaisen tunnusnumeroon on toimeenpanoasetuksen artiklan 58(1) b edellyttämällä tavalla lisätty termi, joksi ehdotetaan lyhyttä ilmaisua: "EKO". Esim EVIRAn tunnusnumero olisi muotoa FI-EKO-B (liite 1).

33 § Keräilytuotanto

Ei muutoksia

34 § Kasvintuotannossa sallitut puhdistus- ja desinfektioaineet

Näiden kemiallisten aineiden säätely on kokonaan uutta. Toimeenpanoasetus edellyttää, että kasvintuotannossa sallituista puhdistus- ja desinfiointiaineista annetaan kansallinen luettelo, kunnes asia säädellään komission toimesta. MMM katsoo, että tässä vaiheessa ei ole syytä laatia kansallista luetteloa, vaan tulisi odottaa asiassa yhteisön säätelyä. Käänteisesti laadittuun luetteloon liitteessä 3 ei siis ole sisällytetty yhtään kiellettyä ainetta, vaan luomutuotannossa voitaisiin toistaiseksi käyttää samoja aineita kuin tavanomaisessa tuotannossa.

35 § Seuraamukset

Ei muutoksia.

36 § Muutoksenhaku

TE-keskuksen päätöksestä valitettaisiin hallintokäyttölain mukaisesti (hallinto-oikeuteen).

37 § Maksut ja palkkiot

Ei muutoksia.

38 § Seuranta ja koulutus

EVIRAn seuranta- ja raportointivelvoitteeseen on lisätty tullilaitoksen tekemä valvonta.

39 § Voimaantulo

Ehdotettu voimaantulo on 1.1.2009, jolloin uutta neuvoston asetusta (EY) N:o 834/2007 aletaan soveltaa. Tällä asetuksella kumottaisiin aiemmin luonnonmukaisesta tuotannosta annetut maa- ja metsätalousministeriön asetukset.

40 § Siirtymäsäädökset

Sisältää tavanomaiset säännökset hakemusten ja rekisteröintien siirtämiseksi.

41 § Siirtymäsäännös tietyistä eläintuotannon luvista

Kysymyksessä on voimassaolevan lainsäädännön sisältämien tiettyjen eläintuotantoon kuuluvien poikkeusten jatkaminen vielä kolmella vuodella, vuoden 2013 loppuun saakka.

Ensimmäinen poikkeus koskee nautojen kiinnipitämistä vanhoissa tuotantorakennuksissa (ei vaatimusta eläinmäärän suhteen). Toinen poikkeus sisältää useita poikkeusmahdollisuuksia vanhoille rakennuksille koskien eläintuotantorakennuksia, niiden tilavaatimuksia ja ulkoalueita. Näitä ovat mm. lupa poiketa nautojen, lampaiden ja vuohien laiduntamisvaatimuksista, lupa poiketa vähimmäistiloista sisä- ja ulkotiloissa, lupa poiketa siipikarjarakennusten ulosmenoluukkujen vähimmäisalasta. Poikkeuksia ei ole hyväksytty uudisrakennuksille eikä peruskorjattaville kohteille.

Kumpikin poikkeuksista on alun perin (vuonna 1999) tarkoitettu tuotannon sopeuttamiseksi luonnonmukaista tuotantoa koskeviin vaatimuksiin vuoden 2010 loppuun mennessä. Tarkoituksenmukaista ei ole myöntää tällaisia poikkeuksia enää uusille toimijoille, vaan selkeintä olisi rajata näiden poikkeusten määräaikaisen käytön jatkaminen ainoastaan niihin toimijoihin, jotka ovat jo saaneet vastaavan luvan voimassa olevan lainsäädännön perusteella. Menettely yksinkertaistaisi myös säädöksen toimeenpanoa ja tarkastusten suorittamista sekä vastaii parhaiten kuluttajien käsitystä määräaikaisiksi tarkoitetuista poikkeuksista.

42 § Muut siirtymäsäännökset

Selvyyden vuoksi on nämä tietyt pakkausmerkintöjä ja tietyt lupia koskevat siirtymäsäännökset annettu tiedoksi.

Liite 1 Valvontaviranomaisten tunnusnumerot

Pakatuissa tuotteissa vaadittavaan valvontaviranomaisen tunnusnumeroon on nyt lisätty termi "EKO", toimeenpanoasetuksen edellyttämällä tavalla. Esimerkiksi EVIRAn tunnusnumero olisi muotoa FI-EKO-B

Liite 2 Eläinten enimmäismäärä peltohehtaaria kohden

Taulukko on sellaisenaan sama kuin voimassaolevassa kansallisessa luonnonmukaisesta eläintuotantoa koskevassa asetuksessa oleva ja eräiden eläinlajien osalta se sallii suuremman eläintiheyden kuin vastaava EU-säädös (asetus 889/2008 Liite III). Taulukon lukuja on sovellettu Suomessa vuodesta 1999 alkaen.

Liite 3 Kasvintuotannon puhdistus- ja desinfektioaineet

Luettelo on laadittu käänteisesti, toisin sanoen tähän luetteloon tulisi luetella ne aineet, joita kasvintuotannossa ei voida käyttää puhdistus- ja desinfiointiaineina.